

На допомогу аудиторам може прийти автоматизація аудиторської перевірки, враховуючи не тільки війну, а й той факт, що більшість бізнесу переходить у онлайн-середовище. Інформаційні технології в аудиті забезпечують кращий рівень захисту інформації, спрощення та оперативність проведення перевірок. У той же час вимагається високий рівень знань та навичок аудитора для роботи з програмним забезпеченням, а також фінансування придбання та технічного обслуговування використання програм. На сьогодні актуальною є проблема браку висококваліфікованих кадрів на ринку аудиту, у тому числі з цифровими навичками. Крім того, у зв'язку з появою нових форм звітності доречним є підвищення кваліфікації аудиторів у перевірці інтегрованої звітності, яка включає фінансову та нефінансову інформацію.

Отже, для раціональної організації роботи та забезпечення якості послуг, які надаються аудиторам, слід звернути увагу на всі актуальні зміни у законодавчій базі, розробити релевантні внутрішні робочі документи, переглянути підходи до вибору аудиторських процедур, застосовувати альтернативні процедури у разі неможливості реалізації запланованих, впроваджувати та використовувати сучасні інформаційні технології, забезпечити організацію, підтримку та контроль дистанційної роботи співробітників аудиторської фірми.

Список використаних джерел: 1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII : станом на 1 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 08.11.2022). 2. Про внесення змін до Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" щодо забезпечення аудиторської діяльності на період дії воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки»: Закон України від 31.05.2022 р. № 2285-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2285-20#Text> (дата звернення: 08.11.2022). 3. Офіційний сайт Професійної організації аудиторів, бухгалтерів та викладачів. URL: <https://www.un.org/securitycouncil/ru/un-sc-consolidated-list>.

УДК 657

Юрків Р. О., здобувач вищої освіти

Шевців Г. Р., здобувач вищої освіти

Науковий керівник: **Демко І. І.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри «Облік і оподаткування»

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

ОПТИМІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: бізнес-процес, оптимізація, методи бізнес-процесів, принципи.

Сучасні мінливі умови бізнесу вимагають швидко реагувати на зміни середовища, і впроваджувати інновації в роботі підприємств для збільшення їх ефективності та продуктивності. Оптимізація бізнес-процесів є однією з основних, стратегічно важливих завдань підприємства, що визначають усю його подальшу ефективну діяльність.

Бізнес-процес компанії – це набір пов'язаних між собою дій і функцій, які необхідні для виробництва певного результату, що має цінність для зовнішнього або внутрішнього споживача [1].

Оптимізація бізнес-процесів є одним з аспектів організаційного розвитку, за якого ряд дій приймається власником процесу для виявлення, аналізу та покращення існуючих бізнес-процесів на підприємстві у відповідності з поставленими цілями і завданнями, таких як збільшення прибутку і продуктивність, зниження витрат тощо. Також поліпшення бізнес-процесів є таким способом зміни існуючих бізнес-процесів, за якого досягається поліпшення якості продукту або послуги, з метою їх відповідності потребам клієнтів і споживачів.

Варто означити основні принципи оптимізації, а саме:

- відповідність поліпшення бізнес-процесів стратегічним цілям підприємства;
- орієнтація на внутрішніх та зовнішніх споживачів;
- наявність критеріїв оптимізації бізнес-процесів;
- наявність власників бізнес-процесів, які відповідальні за їх оптимізацію.

Для оптимізації кожного бізнес-процесу окремого підприємства використовується завжди індивідуальний підхід, хоча можна назвати основні принципи удосконалення, які в багатьох випадках використання привели до позитивних результатів (рис. 1):

горизонтальне стиснення процесу, коли кілька субпроцесів об'єднується в один

• вертикальне стиснення процесу (наділення співробітників повноваженнями і збільшення ролі кожного з них)

вибір іншого варіанту виконання процесу перенесення процесу територіально в більш відповідне місце зменшення кількості перевірок і керуючих впливів

• скорочення кількості погоджень – єдина точка контакту забезпечується одним менеджером або автоматизованою системою

Рис. 1. Базові принципи удосконалення бізнес-процесів

На основі даних принципів було окреслено систему методів удосконалення бізнес-процесів, розглянемо декотрі з них (таблиця 1).

Таблиця 1

Методи аналізу та оптимізації бізнес-процесів [2]

Група	Методи	Опис
Аналітичні методи	SWOT – аналіз	Виявлення факторів внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства та поділ їх на чотири категорії: сильні сторони, слабкі сторони, можливості і загрози
	ABC	Класифікація ресурсів за ступенем їх важливості
	Аналіз на основі показників KPI	Фінансова та нефінансова система оцінювання, яка допомагає організації визначити досягнення стратегічних цілей
	Аналіз RACI	Забезпечує опис і узгодження структури відповідальності за виконання операцій в межах процесу
Універсальні методи	Паралельне виконання робіт	Аналіз можливості паралельного виконання робіт у бізнес-процесі, що забезпечить зменшення його тривалості
	Усунення часових розривів	Аналіз бізнес-процесу на предмет наявності часових розривів у виконанні його операцій
	Зменшення кількості входів та виходів	Аналіз бізнес-процесу на предмет надлишковості його входів і виходів; таке зменшення можливе за рахунок відмови від деяких входів і виходів, та їх групування в пакети
	Мінімізація усної інформації	Використання принципів раціональної бюрократії, що дозволяє підвищити відповідальність усіх учасників процесу
	Організація процедур контролю	Встановлення точок контролю – робіт, метою яких є контроль відповідності результатів сформульованим вимогам; у разі виявлення невідповідності організовується зворотний зв'язок
Комплексні методи постійного удосконалення	Теорія обмежень Голдратта	Дослідження підприємства як системи, що створюється для досягнення певної мети (зокрема, отримання прибутку); перш ніж покращувати окремі складові системи, потрібно визначити глобальну мету і показники, за допомогою яких можна судити про вплив кожної підсистеми і кожного локального рішення на глобальну мету
	Lean production	Залучення в процес оптимізації бізнесу кожного співробітника і максимальну орієнтацію на споживача та дотримання принципу усунення всіх видів втрат; підхід до менеджменту і управління якістю, що забезпечує довгострокову конкурентоздатність без істотних капіталовкладень
	Six Sigma	Забезпечення вдосконалення бізнесу, в межах якого проводяться заходи по знаходженню і виключенню причин помилок або дефектів у бізнес-процесах, шляхом зосередження на тих вихідних параметрах, які є критично важливими для споживача
	Total quality management	Забезпеченні безперервного підвищення якості всіх організаційних процесів; постійне паралельне удосконалення трьох складових (якості продукції, якості організації процесів, рівня кваліфікації персоналу) дозволяє досягти більш швидкого і ефективного розвитку бізнесу
	Kaizen	Дотримання принципу безперервного вдосконалення процесів виробництва, розробки, допоміжних бізнес-процесів і управління, де задіяні всі працівники підприємства; покращуючи стандартизовані дії та процеси, має на меті усунути всі втрати
	Zero defects	Забезпечення скорочення дефектів за допомогою профілактики, яка спрямована на мотивацію персоналу шляхом усвідомлення бажання робити свою роботу правильно з першого разу

Більшість із зазначених методів в таблиці мають опосередковане відношення до проблем оптимізації бізнес-процесів. Група аналітичних методів слугує допоміжним інструментом для виявлення дефектів, проблем бізнес-процесів з метою їх удосконалення. В практичній діяльності особливий інтерес викликають методи Kaizen та Six Sigma.

Використання всіх цих методів на підприємствах залежить від певних факторів, таких як рівень та частота змін, характер організації, специфіка діяльності. Проаналізовані методи можуть застосовуватися і комплексно залежно від розв'язуваної задачі.

Вдосконалення бізнес-процесів підприємств може відбуватися різними шляхами: через постійне поліпшення процесів (еволюційний шлях) і періодичні радикальні зміни (революційний шлях). Перший спосіб використовується за умови, коли підприємству не потрібні різкі зміни. Другий шлях використовується, коли необхідні перетворення у зв'язку з істотними змінами в діяльності, наприклад, з проведенням комплексної автоматизації, виходом на ринок нової продукції тощо. Такий підхід дозволяє уникнути застосування нових технологій до старих процесів. Техніка революційної оптимізації бізнес-процесів дістала назву реінжинірингу.

Оптимізація процесів має чимало переваг порівняно з реінжинірингом. Так, наприклад, підприємства добре адаптуються до мінливих умов зовнішнього середовища, в той час, як в проектах з реінжинірингу відсутня довгострокова стратегічна адаптованість. Особливо актуальна оптимізація для вдосконалення бізнес-процесів у великих підприємствах, які мають безліч складних процесів, оскільки дозволяє врахувати вплив ресурсів і ринку. Але найкращий ефект відбувається у випадку комбінації реінжинірингу бізнес-процесів, як першого етапу побудови процесної організації, та оптимізації процесів на другому етапі побудови процесної організації.

Підсумовуючи вищевикладене, варто виділити такі переваги оптимізації бізнес-процесів підприємств: скорочення витрат, тривалості та кількості помилок у кожному з проаналізованих процесів; формування у працівників підприємства та керівників чіткого розуміння того як, коли, хто та що необхідно зробити для досягнення поставлених цілей; інтегрування зі стратегією компанії та ключовими показниками її ефективності; можливість підготовки до успішного, продуманого та ефективного впровадження інформаційних технологій можливість підготовки до ефективного та обґрунтованого організаційного редизайну; зростання керованості підприємства; поліпшення взаємодії між працівниками та підрозділами підприємства; наближення до сертифікації за стандартами ISO: 9000; зростання інвестиційної привабливості підприємства.

Список використаних джерел: 1. Опис бізнес-процесів компанії. Кому, навіщо і як? URL: <https://gc.ua/uk/opis-biznes-procesiv-kompani%D1%97-komu-navishho-i-yak/>. 2. Методи вдосконалення бізнес-процесів. URL: <https://studfile.net/preview/5432945/page:18/>.